

บทที่ 6

งานแปล

งานแปล หมายถึง งานแปลจากต้นฉบับที่เป็นวรรณกรรม หรืองานด้านปรัชญา หรือประวัติศาสตร์ หรือวิทยาการสาขาอื่นบางสาขาที่มีความสำคัญและทรงคุณค่าในสาขานั้น ๆ ซึ่งเมื่อนำมาแปลแล้วจะเป็นการเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการที่ประจักษ์ชัด เป็นการแปลจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย หรือจากภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ หรือแปลจากภาษาต่างประเทศหนึ่งเป็นภาษาต่างประเทศอีกภาษาหนึ่ง (งานแปลนี้ จัดเป็นผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นประเภทหนึ่ง) (ประกาศ ก.พ.อ. . 2555 : 43)

งานแปล ต้องสื่อความหมายได้ถูกต้องตรงตามความหมายเดิม รักษาอรรถรส เนื้อหา และลีลาการเขียนต้นฉบับไว้

ลักษณะของงานแปล

ลักษณะงานแปลที่แปลจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย หรือภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ หรือภาษาต่างประเทศเป็นภาษาต่างประเทศอีกภาษาหนึ่ง จะต้องแสดงให้เห็นว่าผู้แปลมีความเข้าใจในตัวบท แบบแผนทางความคิด และหรือวัฒนธรรมต้นกำเนิด และบ่งชี้ถึงความสามารถในการสื่อความหมายได้อย่างดี มีการศึกษา วิเคราะห์ และตีความทั้งตัวบทและบริบทของต้นฉบับในลักษณะที่เทียบได้กับงานวิจัย มีการให้อรรถาธิบายเชิงวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ อันเหมาะสมทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค

ลักษณะของงานแปลดังกล่าว เป็นกำหนดของผู้ที่จะดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แต่ถ้าเป็นตำแหน่งรองศาสตราจารย์ จะมีลักษณะที่ต่างไป 4 ประเด็น คือ

1. การแปลจะต้องแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจอันลึกซึ้งในตัวบท แบบแผนทางความคิด หรือวัฒนธรรมต้นกำเนิด
2. บ่งชี้ถึงความสามารถในการสื่อความหมายในระดับสูง
3. มีการศึกษา วิเคราะห์ ตีความ ทั้งตัวบทและบริบทของต้นฉบับอย่างละเอียด ในลักษณะที่เทียบได้กับงานวิจัย

4. มีการให้บรรณาธิบายเชิงวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ อันเหมาะสมกับระดับมหภาค รวมทั้งให้ข้อสรุปในด้านของวิธีการแปล และหรือทฤษฎีการแปล

การเขียนปกงานแปล

1. ปกนอก ประกอบด้วย ชื่องานแปล ชื่อผู้เขียนเดิม วุฒิ (ถ้ามี) และชื่อผู้แปล

ตัวอย่าง หน้าปกนอก

ชื่องานแปล

ชื่อผู้เขียนเดิม

วุฒิ (ถ้ามี)

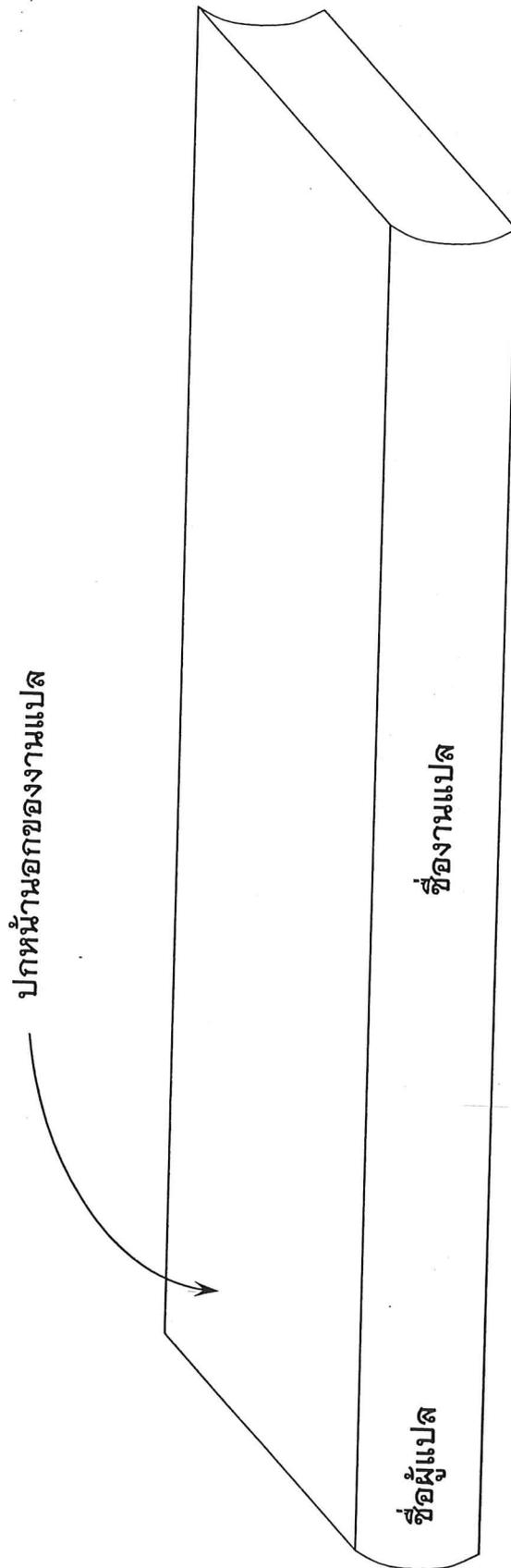
ชื่อผู้แปล

คณะ.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

2549

ตัวอย่าง สันปกนอก

2. ปกใน ปกในเหมือนปกนอกยกเว้นตรงชื่อผู้แปลให้มีจุดต่อท้ายไว้ใต้ชื่อถ้าพิมพ์เองให้ใส่ปีที่พิมพ์
3. คำนำ ซึ่งให้เห็นถึงความจำเป็นในการแปล และประโยชน์ในด้านความก้าวหน้าทางวิชาการ และขอบคุณผู้เขียน
4. สารบัญ เหมือนกับหนังสือ แต่เพิ่มบทวิเคราะห์วิจารณ์
5. บรรณานุกรม ตามเอกสารตำราที่แปล

ข้อควรคำนึงถึงในการแปลแต่ละบท

งานแปลต้องสื่อความหมายถูกต้องตรงตามความหมายเดิมของต้นฉบับ มีเนื้อหาครบถ้วนตามต้นฉบับ (งานแปลที่สมบูรณ์) สื่อความหมายเป็นอย่างดี เป็นที่เข้าใจของผู้อ่าน ใช้สำนวนภาษาที่สละสลวยและกะทัดรัด คำศัพท์เฉพาะ (Technical term) ตรงตามที่ราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติไว้ ชื่อเฉพาะให้ใช้ทับศัพท์และวงเล็บเป็นภาษาต่างประเทศ (เพียงครั้งเดียว) มีเชิงอรรถและแนวสีบค้น ข้อมูลไว้ครบถ้วน ลิขสิทธิ์ (ถ้ามี) ให้ใส่ไว้ข้างหน้า (สำนักงานมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544 : 42 - 44)

การเผยแพร่

วิธีการเผยแพร่ สามารถทำได้ ดังนี้

1. การเผยแพร่ด้วยวิธีการพิมพ์ โดยโรงพิมพ์ (Printing House) หรือสำนักพิมพ์ (Publishing House)
2. การเผยแพร่โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ตัวอย่างเช่น การเผยแพร่ในรูปแบบของซีดีรอม ฯลฯ

การเผยแพร่งานดังกล่าวนี้ จะต้องเป็นไปอย่างกว้างขวางมากกว่าการใช้ในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรเท่านั้น จำนวนพิมพ์เป็นดัชนีหนึ่งที่สามารถแสดงการเผยแพร่อย่างกว้างขวางได้ แต่อาจใช้ดัชนีอื่นวัดความกว้างขวางในการเผยแพร่ได้เช่นกัน

ทั้งนี้ต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองการเผยแพร่จากคณะกรรมการของสถาบันอุดมศึกษา คณะ และหรือสถาบันทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้น และต้องเผยแพร่สู่สาธารณชนมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่เดือน

เมื่อได้มีการพิจารณาประเมินคุณภาพของ “งานแปล” ไปแล้ว การนำ “งานแปล” นั้นไปแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมเนื้อหาใน “งานแปล” เพื่อนำมาเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ และให้มีการประเมินคุณภาพ “งานแปล” นั้นอีกครั้งหนึ่งอาจกระทำได้ แต่จะต้องทำการเผยแพร่ “งานแปล” นั้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ลักษณะคุณภาพ

ระดับดี เป็นงานแปลที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในตัวบท แบบแผนทางความคิด และหรือวัฒนธรรมต้นกำเนิด และบ่งชี้ถึงความสามารถในการสื่อความหมายได้อย่างดี มีการศึกษาวิเคราะห์และตีความทั้งตัวบทและบริบทของตัวงานในลักษณะที่เทียบได้กับงานวิจัย มีการให้รรถาธิบายเชิงวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ อันเหมาะสมทั้งในระดับมหภาค และจุลภาค

ระดับดีมาก เป็นงานแปลที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจอันลึกซึ้งในตัวบท แบบแผนทางความคิด และหรือวัฒนธรรมต้นกำเนิด และบ่งชี้ถึงความสามารถในการสื่อความหมายในระดับสูงมาก

มีการศึกษาวิเคราะห์และตีความทั้งตัวบทและบริบทของตัวงานอย่างละเอียดลึกซึ้ง ในลักษณะที่เทียบได้กับงานวิจัยของผู้สันักดกรณ์

มีการให้รรถาธิบายเชิงวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ อันเหมาะสมทั้งในระดับมหภาค และจุลภาค

ระดับดีเด่น ให้ข้อสรุปในด้านของวิธีการแปลและทฤษฎีการแปลใช้เกณฑ์เดียวกับระดับดีมาก โดยมีข้อกำหนดเพิ่มเติม ดังนี้

1. เป็นงานที่แปลมาจากต้นแบบที่มีความสำคัญ ในระดับที่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางวิชาการ
2. เป็นงานที่แปลอยู่ในระดับที่พึงยึดถือเป็นแบบฉบับได้
3. มีการให้ข้อสรุปในด้านของวิธีการแปล และทฤษฎีการแปลที่มีลักษณะเป็นการบุกเบิกทางวิชาการ (ประกาศ ก.พ.อ. 2555 : 43)

ข้อแนะนำในการทำงานแปล

ประเภทของการแปล

ประเภทของการแปลนั้นมีการแบ่งกันอย่างหลากหลาย ทั้งต่างกัน คล้ายกัน และเหมือนกัน เช่น นกวรรณ โชติกะมงคล (2542:3) แบ่งการแปลออกเป็น 2 ชนิด คือ การแปลตามโครงสร้าง (Form) และแปลตามความหมาย (Meaning) นาดยา ทรัพย์สถิตย์พร (2542:9-10) แบ่งการแปลออกเป็น 2 ชนิด คือ การแปลตรงตัว (Literal translation) และการแปลเอาความ (Free translation) ส่วน Larson (1984 : 15-17) แบ่งการแปลออกเป็น 2 ชนิด คือการแปลตรงตัว (Literal translation) และการแปลเอาความ (Idiomatic translation)

จากประเภทของการแปลที่กล่าวไปข้างต้นเห็นว่าการจัดแบ่งออกเป็นประเภทๆ ทั้งเหมือนกันและต่างกัน ในที่นี้จัดแบ่งการแปลออกเป็น 4 ประเภท (บุญจิรา ไชยচিতร. 2544 : 980) ดังนี้

1. การแปลตามตัวอักษร (Literal translation)

การแปลลักษณะนี้จะไม่มีการดัดแปลงแก้ไขต้นฉบับเลย กล่าวคือเป็นการแปลคำต่อคำ นอกจากนั้นผู้แปลจะไม่อาศัยความรู้เรื่องโครงสร้างของภาษาที่เป็นต้นฉบับและภาษาที่ใช้ในการถ่ายทอดเลย การแปลเช่นนี้จึงมุ่งใช้กับงานที่ไม่มี ความซับซ้อนมากนักและเนื้อหาต้องไม่ยุ่งยากจนเกินไป ผู้แปลจะไม่เรียบเรียงหรือดัดแปลง แต่คงถือต้นฉบับ เท่านั้นเป็นสำคัญ

2. การแปลเทียบความ (Comparative translation)

งานแปลประเภทนี้ มักจะต้องเป็นงานที่ต้องการความถูกต้องของประเพณีการใช้ภาษาด้วย ซึ่งหมายความว่าผู้แปลต้องรู้ถึงวัฒนธรรม ของภาษาต้นฉบับและอาจต้องมีการเทียบความเพื่อให้ได้เนื้อหาที่คนอ่านในภาษาแม่จะเข้าใจง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม งานแปลลักษณะนี้ต้องอิงโครงสร้างภาษาต้นฉบับเป็นหลักใหญ่

3. การแปลแบบเสรี (Free translation)

ตัวอย่างที่ดีของงานแปลประเภทนี้คือการแปลตำราเพราะการเขียนตำรานั้นมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจมากที่สุด ดังนั้นผู้แปลจึงมีอิสระที่จะขยายความเมื่อเห็นว่าจำเป็นหรืออาจจะถอดความหรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุงตามแต่ที่เห็นสมควร

4. การแปลปากเปล่า (Unseen translation)

การแปลเช่นนี้มีชื่ออีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการแปลประเภทล้าม ซึ่งมักใช้ในการประชุมหรืออภิปรายที่มีภาษาใช้อยู่หลายภาษา การแปลลักษณะนี้มีบทบาทสำคัญ

มากขึ้น ๆ ทุกที เพราะเป็นงานแปลที่ต้องอาศัยความรวดเร็ว ผู้แปลประเภทนี้จึงมักจะเป็น ผู้ที่ใช้ภาษาแม่และภาษาต้นฉบับได้อย่างดีโดยเท่าเทียมกัน อย่างที่เรียกว่า “Bilingual” คือใช้ทั้ง 2 ภาษาได้อย่างอัตโนมัติ

กระบวนการแปล

กระบวนการแปลเป็นกระบวนการทางความคิดและกระบวนการทางภาษา สุมณ อริยปิณฑ์ (2548) และ ทิพา เทพอักษรพงศ์ (2542) มีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ต้นฉบับ หรือการวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการเขียนสารต้นฉบับ คือ การหาข้อมูลเกี่ยวกับต้นฉบับและผู้เขียนต้นฉบับเพื่อให้เข้าใจในสารที่ต้องการถ่ายทอด โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ

1.1 **เนื้อหาสาระของต้นฉบับ** คือ ผู้แปลต้องพิจารณาเนื้อหาสาระของสารที่จะแปลว่าเป็นเรื่องที่คุณเคยสามารถเข้าใจได้อย่างถ่องแท้หรือไม่ หากเป็นเรื่องศาสตร์เฉพาะด้านผู้แปลต้องพิจารณาว่ามีความรู้หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องนั้นหรือไม่ และถ้าผู้แปลมีความจำเป็นต้องแปลงานที่ไม่มีความรู้หรือภูมิหลัง ก็ต้องศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราต่าง ๆ หรืออาจถามจากผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ แต่ผู้แปลไม่ควรแปลงานที่ไม่คุ้นเคยและไม่สามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง หรือจากผู้รู้ในสาขานั้น ๆ ได้เลย เพราะอาจทำให้งานแปลคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับได้

1.2 **ความยากง่ายของภาษาต้นฉบับ** คือ ผู้แปลต้องพิจารณาว่าระดับความยากง่ายของภาษาที่ใช้ในต้นฉบับนั้นอยู่ในเขียนความสามารถที่จะแปลได้หรือไม่ และจะสามารถแปลออกมาโดยใช้ภาษาในฉบับแปลได้อย่างเป็นธรรมชาติ และใช้ภาษา ระดับเดียวกันหรือไม่

ขั้นที่ 2 การทำความเข้าใจต้นฉบับและถอดรหัสสาร เพื่อพร้อมจะถ่ายทอดต่อไปยังผู้รับสาร หรือเรียกว่ากระบวนการอ่าน ซึ่งผู้อ่านหรือก็คือผู้แปลนั้น ต้องมีความรู้ด้านภาษาและความหมาย (Linguistic knowledge) ด้านศาสตร์เฉพาะทาง (Specialized knowledge) ด้านวัฒนธรรม (Cultural knowledge) ด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) และอื่น ๆ จึงจะสามารถเข้าใจสารในต้นฉบับได้ เนื่องจากการแปลไม่ใช่เป็นการถ่ายทอดภาษา แต่เป็นการถ่ายทอดความหมาย ดังนั้นผู้แปลจึงจำเป็นต้องตีความต้นฉบับให้ถูกต้อง และต้องรำลึกอยู่เสมอว่า ผู้รับสารในฉบับแปลนั้น เป็นบุคคลคนละกลุ่มกับผู้รับสารที่ผู้เขียนต้นฉบับคาดหวังไว้ ขณะที่ผู้แปลจึงไม่ควรแปลในระดับถอดคำต่อคำ ปัญญา (2534)

แนะนำวิธีปฏิบัติในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจต้นฉบับไว้ดังต่อไปนี้ คือ ให้แบ่งหน่วยการแปลในระดับประเด็น ซึ่งแต่ละประเด็นควมสั้นยาวไม่แน่นอน และเมื่อแบ่งหน่วยการแปลแล้ว จึงเริ่มอ่านข้อความในแต่ละหน่วยการแปลอย่างละเอียด โดยมุ่งทำความเข้าใจในสารในแต่ละหน่วยการแปลทั้งด้านในด้านเนื้อหาสาระ จุดมุ่งหมายในการเขียนและลีลาใช้ภาษา เพื่อให้ผู้แปลจะสามารถเลือกสำนวนโวหารและลีลาการเขียนของภาษาในฉบับแปลที่ตรงกับสารต้นฉบับ

ขั้นที่ 3 การถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล ผู้แปลต้องวิเคราะห์ว่าผู้เขียนสารต้นฉบับเขียนให้กลุ่มเป้าหมายใดอ่าน โดยพิจารณาจากเนื้อหาสาระและระดับของภาษาที่ใช้ จากนั้นผู้แปลต้องทราบด้วยว่ากลุ่มเป้าหมายที่จะอ่านงานแปลหรือกลุ่มใด จากนั้นจึงจะตัดสินใจเลือกคำ รูปประโยค ระดับภาษา สำนวนโวหาร และลีลาการเขียนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านงานแปล หากกลุ่มผู้อ่านงานแปลเป็นกลุ่มที่ไม่มีความรู้หรือวัฒนธรรมในสารต้นฉบับเลยผู้แปลอาจต้องอธิบายความเพิ่มเติมในบางจุดเพื่อความเข้าใจ ส่วนการถ่ายทอดภาษาในฉบับแปลนั้นผู้แปลต้องใช้ภาษาให้เป็นธรรมชาติ ไม่เห่สื่อร่องรอยของภาษาต้นฉบับอยู่แต่ให้คงไว้ซึ่งจุดมุ่งหมายหรือความหมายเดิมไว้ การถ่ายทอดภาษาในฉบับแปลให้เป็นธรรมชาตินั้นผู้แปลต้องพยายามไม่กลับไปดูสารต้นฉบับบ่อย ๆ แต่ให้พยายามแปลจากความทรงจำจากการอ่านสารต้นฉบับ

ขั้นที่ 4 การปรับแต่งฉบับแปล ผู้แปลสามารถปรับแต่งงานแปลได้ภายในขอบเขตคือ ไม่ทำให้ความหมาย หรือลักษณะเฉพาะบางประการคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับสารแปลสามารถรับสารได้เหมือนหรือใกล้เคียงกับผู้รับสารต้นฉบับ การปรับแต่งฉบับแปลอาจทำได้ทั้งในระดับคำ และระดับโครงสร้าง

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบหรือทดสอบงานแปล ผู้แปลต้องตรวจสอบว่างานแปลถูกต้องและมีความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับหรือไม่ ซึ่งอาจตรวจสอบด้วยตนเองหรือให้ผู้รู้ท่านอื่นตรวจสอบให้ก็ได้ โดยสิ่งที่ควรตรวจสอบ มีดังนี้

- 5.1 ความหมาย เพื่อดูความหมายที่ถ่ายทอดว่าถูกต้อง และครบถ้วนหรือไม่
- 5.2 ระดับความยากง่ายของภาษา เพื่อดูความสามารถของผู้แปลในการใช้ภาษาในการถ่ายทอดสารถึงผู้รับสารได้อย่างเหมาะสม
- 5.3 จุดมุ่งหมาย เพื่อดูว่าผู้แปลสามารถรักษาจุดมุ่งหมายเดิมของต้นฉบับได้หรือไม่

5.4 ท่วงทำนองลีลาการเขียน (Style) และระดับของภาษา (Register)

ซึ่งจะต้องเหมาะสมกับบริบท และวัฒนธรรมของผู้รับสารแปล โดยให้มีความใกล้เคียงกับต้นฉบับให้มากที่สุด

ลักษณะที่สำคัญของการแปล 3 ประการ

1. ความถูกต้อง แม่นยำ ตรงตามต้นฉบับ (Accuracy)
2. ความชัดเจน (Clarity) เช่น ต้นฉบับ : ถ้าทารกไม่ชอบนมสด ลองเอาไปต้มสิ
บทแปล 1 : If the baby dose not like fresh milk, try boiling it.
บทแปล 2 : Try boiling the fresh milk if the baby dose not like it.
3. ความเป็นธรรมชาติ (Naturalness) เช่น ต้นฉบับ : One man's meat is another man's poison.

บทแปล 1 : การได้พบสิ่งที่ต้องการของคน ๆ หนึ่งอาจเปรียบเหมือนยาพิษของคนอีกคนหนึ่ง

บทแปล 2 : ลางเนื้อชอบลางยา

ข้อเสนอแนะในการแปล สรุปรจากตำราหลักการแปลเบื้องต้น (กรรณิการ์ รักษา. 2555)

การขอลิขสิทธิ์ในการแปล

การขอลิขสิทธิ์ในการแปล เป็นเรื่องสำคัญมาก ผู้ที่จะแปลงงานใด ๆ ของผู้อื่น ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แต่งเป็นลายลักษณ์อักษรเสียก่อน มิฉะนั้นจะเป็นการผิดกฎหมาย ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น

การขอลิขสิทธิ์ ทำได้ 2 แนวทาง คือ

1. ขอลิขสิทธิ์ผ่านสำนักพิมพ์
2. ขอลิขสิทธิ์ผ่านองค์กรรัฐบาล หรือทางการศึกษา หรือ หน่วยงานอื่น ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา และวัฒนธรรม เช่น กรมวิชาการ, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นต้น

การติดต่อขอลิขสิทธิ์ไม่มีแบบฟอร์มเฉพาะตัว

1. การขอลิขสิทธิ์ผ่านสำนักพิมพ์

เมื่อผู้จะแปล เลือกรหัสหนังสือที่คัดสรรจากตนเองว่า ใหม่ ทันสมัย เนื้อหาจะเป็นประโยชน์ในวงวิชาการ สาขาที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญ ก็ให้ติดต่อสำนักพิมพ์ ที่พิมพ์หนังสือเล่มนั้น โดยเขียนจดหมาย หรือถ้าบางสำนักพิมพ์รับทาง E-mail ก็ส่งทาง E-mail ได้ แต่จดหมายที่เป็นทางการที่ระบุวัตถุประสงค์ และเรื่องที่จะแปล ของผู้แต่งคนใดอย่างชัดเจน จะเป็นเสมือนแบบฟอร์มการขออนุญาตลิขสิทธิ์อย่างเป็นทางการ หนังสือที่พิมพ์โดยสำนักพิมพ์ใด ส่วนใหญ่สำนักพิมพ์จะซื้อลิขสิทธิ์จากผู้แต่งแล้ว ผู้จะขอแปลต้องส่งจดหมายถึงสำนักพิมพ์ พร้อมกับตัวอย่างการแปลหนังสือเล่มนั้นสักประมาณ 10 หน้า เพื่อให้สำนักพิมพ์พิจารณาว่า งานของเราเข้าขั้นจะได้รับการอนุญาตให้แปลหนังสือเล่มนี้หรือไม่ โดยทั่วไปในปัจจุบัน สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ จะมีระยะเวลา การพิจารณาผลงานประมาณ 3 - 6 เดือน ถ้าสำนักพิมพ์ตกลงให้ผู้ขอเป็นผู้แปลเขาจะดำเนินการขอลิขสิทธิ์จากผู้แต่งให้พร้อมกับแจ้งผู้ขอมาเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นทางการ ซึ่งถ้าภายหลังจะนำไปขอผลงานวิชาการ จะเป็นหนังสืออนุญาตของเจ้าของลิขสิทธิ์อย่างเป็นทางการ และในการแปลให้สำนักพิมพ์ ผู้แปลจะได้รับค่าตอบแทนตามความตกลงกับสำนักพิมพ์

(ข้อมูลจาก <http://www.fringier.org/2011/08/วิธีการเสนองานเขียน>)

2. การขอลิขสิทธิ์ผ่านองค์กร

ผู้เสนอขอแปล เลือกรหัสหนังสือที่จะแปล แล้วจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือที่จะขอแปล และส่งสำเนาหนังสือภาษาต่างประเทศที่จะขอแปล รวมทั้ง ตัวอย่างงานแปลประมาณ 10 หน้า แนบไปกับจดหมายแจ้งความจำนงขอแปลหนังสือ ถ้าทางหน่วยงานนั้นพิจารณาแล้วว่า การแปลนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อวงวิชาการและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรจะดำเนินการขอลิขสิทธิ์ จากผู้แต่งหรือสำนักพิมพ์เจ้าของลิขสิทธิ์โดยลิขสิทธิ์ฉบับภาษาไทย ของหนังสือที่จะแปลเป็นของหน่วยงาน หรือองค์กรนั้น ส่วนการจ่ายเงินสมนาคุณการแปล จะตกลงกันตามระเบียบของแต่ละหน่วยงาน หรือองค์กร การแปลงานภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ก็เป็นขั้นตอนกันที่เหมือนกัน

(ข้อมูลจาก http://www.nret.go.th/tfrd_home.html)

